

Stall invid statskyrkan i Värnamo

Ridfrämjandet i Sverige bildades under mottot "Ridning – Folksport" och det började snabbt växa upp ridklubbar litet varstans.

Till Värnamo kom sporten 1949 då Hans Holst och Svante Skogh hade skaffat en ridhäst, en stor fux vid namn Lord. Hästen stallades upp i ladugården, som ägdes av Gustaf Pettersson, vid Värnamo kyrka. Ladan låg mellan kyrkan och före detta Sohlbergs, numera parkeringen vid Värnamo kyrka och Svennes motor & cykel.

Lord fick snart sällskap av fler hästar Lisette, Galant och Smokey, dessa ägdes i början av privatpersoner som Sten Bjurgren, Rune Gustafsson, Gunnar Sandén. Hästen Tosca köptes in av 4 poliser med Olle Nilsson i spetsen. Hembygdsföreningen hade köpte in gotlandsrusset Appelqvist, som de nu ville bli av med, och ponnyn skänktes till verksamheten, Appelqvist blev mycket populär.

Uppvisningar började hållas på Gamla Idrottsplatsen som låg uppe vid Norregård och man tog bla hjälp av Smålands Husarer från Eksjö för dessa uppvisningar. Detta lockade mycket folk som knappt sett en ridhäst. Stor defilering av alla ekipage gjordes genom staden och de utgick från stallarna vid kyrkan och upp till Norregård.

Efter detta får Holst och kompani blodad tand och man beslöt sig för att bilda en ryttaförening.

När verksamheten började växa blev det besvärligt att bedriva en rid verksamhet mitt i stan. Ridbanan låg cirka 3 km från stallet på en liten halvö ut i Lagan mitt emot Ljusevecka Kvarn och man började nu se sig om efter annan plats.

Norregård

Från 1951 arrenderade Värnamo Kommun ut gården Norregård till föreningen.

Ladugården låg framför nuvarande talldungen på "kvarter Sadeln och Tygeln" (runt Åkaregatan) och i anslutning till den Gamla Idrottsplatsen, "kv Selen och kv Tömmen", som numera är villakvarter tog man sig till stallet via Tränsvägen, som finns än idag, men slutar in i villaområdet.

Samtliga kvarter och gator i Norregårds området har något klingande namn kring med stall och hästar så det finns idag många avtryck efter verksamheten:

Kvarter: "Grimman, Sporren, Släden, Skrindan, Trillan, Piskan"

Gator: "Ryttarstigen, Selkroksvägen, Tygelstigen, Sadelvägen, Bygelvägen"

Dåvarande försvarsministern P-U Sköld var en av initiativtagarna till Ridfrämjandet och ridskolorna kunde hålla häst genom dugliga ackordshästar som även var mobilisering för armén. Staten införde ett system för statliga ridhuslån så länge verksamhet pågick.

Det statliga lånet på 9.105 kr gjorde att föreningen kunde bygga om ladan för stall och ett nytt intilliggande ridhus, allt som allt kostade detta 8.194:50 kr. Stallet byggdes för 12 hästar och ridhuset håll måttet 10x21 meter. Klubben kunde nyttja all åkermark kring Norregård och man skördade både hö och havre själva.

1951 tog J.A Ridler, som var fanjunkare och ridande polis, över verksamheten och gav en officell invigning av ombyggnaden med stor uppvisning i det lilla ridhuset med bla en kadrilj med 6 ekipage! i den 3 dm djupa sågspånen och som sagt på ytan 10x21 meter. Hästar som Cox, Garibaldi, Rex, Rumba och Venus kom in i verksamheten. Marken var idealisk för tävlingar och klubbens medlemmar vågade nu arrangera egna tävlingar. Hoppbanan låg på området där Gotthard Nilsson hade sin verksamhet, idag Stenas Recycling, invid Lundbyvägen. Där byggdes både bank, vatten- och torrgrav och historien säger att hästekipagen tävlade på skoj mot framgångsrika motocross åkare från Värnamo SMK.

Mellan 1955-1959 kom Göran Casparsson till föreningen som instruktör och med det nya ackordhästar, Amon, Dick, Singoalla, Nadja och Mädel och stallet var fullt och hela verksamheten fick ett rejält uppsving. Men utan en vettig anläggning var det svårt att öka verksamheten ytterligare och eldsjälarna började under 1957 leta efter alternativa platser för ridskolan. Redan på tidigt 50-tal hade Sörsjö Gård föreslagits av kommunen men då tyckte man att detta låg alldeles för långt bort från staden.

Denna gång var det inte lika enkelt att få hjälp från kommunalt håll. De hade ännu inte insett det stora värdet av ridskolan som ungdomsgård.

Föreningen ingick ett köpeavtal om mark kring Annabäcken, idag villaområdet jämte Lillegårdens Handelsträdgård, men sedan ville kommunen ha detta själva och gjorde ett bytesavtal om Vita Rör samt att föreningen erhöll 15.000 kr kontant. Marken kring Vita Rör var direkt olämplig för verksamheten men föreningen kunde inte annat än att acceptera.

Vita Rör

1963 stod stallet färdigt på Vita Rör men projektet kunde inte fullföljas med ett ridhus då det nu krävdes en investeringsavgift om 24% från finansminister Gunnar Sträng.

Markförhållandena var undermåliga på Vita Rör. Grusbanan stenröjdes och försågs med belysning. Entusiasmen över det nya stallet avtog då det blev svårare att bedriva ridskola utan ridhus. Lektionshästarna hyrdes ut på halvfoder för att få in pengar. Bekymmer kvarstod och man beslöt att sälja stallbyggnaden. Man hade hoppats att kommunen ställde ladugården på Västhorja Gård till förfogande men detta avslogs. Föreningen kämpade i motvind fram till 1968 då investeringsavgiften togs bort och sommaren 1969 stod manegen med måtten 22x45 meter färdig. Göran Andersson tillträdde som ridlärare och nya hästar tillkom.

Ridhuset invigdes formellt oktober 1969. Den gamla manegen finns kvar än idag som lagerhall för Norima AB längs riksväg 27.

Efter Görans tragiska bortgång tillträdde Hans- Olof Ottosson som instruktör som följdes av bland andra Claes Peterzen, Kajlin Lind, Cecilia Andersson, Ann Behrenfors och S-E Hörling.

Under mitten 70-talet var föreningen återigen i stor ekonomisk kris och kommunen ville inte stötta verksamheten. Verksamheten var nedläggningshotad. I en lång skrivelse till kommunen från ungdomarna, som överlämnades personligen i kommunhuset, där de skriver föreningens betydelse för unga flickor som ungdomsgård. En artikel, vilken även publicerades i sin helhet i lokaltidningarna, tog skruv i kommunhuset och verksamheten kunde fortsätta med hjälp av ytterligare bidrag.

Ungdomssektionen var stark och bidrog på alla sätt att få in pengar med tex ponnyridningar både på anläggningen och vid stadens olika event. Tomtetåget genom staden var årets stora händelse liksom de stora julshowerna.

I mitten på 70-talet startade ett ponnylag för första gången i Ponnyallsvenskan i hoppning LB/LA med 2 lektions- och 3 privatponnys.

På grund av de dåliga markförhållanden hölls klubbens hopptävlingar en bit bort från stallet, på Hornarydsfältet, idag ett villakvarter (kv Bokbindaren) Området för dess tävlingar, sedermera kallat "Gunnars fält", låg längs Hornarydsvägen. Nu ökade tävlingsverksamheten och föreningen insåg om de skulle öka intäkterna med hjälp av tävlingar så gick det inte att bedriva detta inne i ett bostadsområde. Dessutom gick det tung trafik till Stomsjö Återvinning precis utanför manege och stallar och det var flera hästar som kom lösa från de få och bristfälliga hagarna och det hände att de sprang ut på intilliggande riksväg 27. Allt detta blev mer och mer kännbart både för verksamheten och tävlingarna. Nu kändes inte Sörsjö Gård så långt bort längre.

Sörsjö Gård

Kontakterna med kommunen var långa och många för att få en ny ridanläggning.

Sörsjö Gård med dess rejäla ladugård och mangårdsbyggnad samt flyglar med anor från 1800-talet skulle passa utmärkt. Drivande i detta projekt var Lennart Salomonsson.

De tänkta stallarna på Sörsjö i den relativt nybyggda ladugården brann ner till grunden strax innan flytten och det uppstod därmed komplikationer för en flytt från Vita Rör. Efter många turer så stod det en ny stallbyggnad och manege klart 1981 med tillhörande beteshagar och ett gräsområde för de större hopptävlingarna.

Sörsjö Gård, under 1800-talet ett Säteri, finns upptaget i skrift 1849, men vi har anledning att tro att flyglarna som omger boningshuset är äldre än så. Den äldsta flygelbyggnaden användes bland annat som fattigstuga.

Klubben drev verksamheten ideellt med anställda instruktörer och stallpersonal men 1986 beslöt man att arrendera ut anläggningen till Björn Carlsson och Kajlin Lind. Nya aktiviteter tillkom och antalet tävlingsryttare i alla kategorier ökade och resultaten lät inte vänta sig.

VBR- lag gick upp i Elit serien i hoppning för första gången.

Häst – och ponnyallsvenskan i hoppning var och är stor i föreningen. Lag finns i alla divisioner och segrar och framgångar gör så att föreningen fortfarande är i högsta divisionen både på häst och ponny.

Tävlingar inomhus med internationella mått och utomhus på gräsbanan blev allt viktigare för klubbens ekonomi. Tidigare låg gräsbanan närmare dagens bef. cykelväg men i om det skulle anläggas en helt ny vägsträcka med en intilliggande cykelbanan fick gräsbanan flytta upp till dagens placering. Gräsbanan byggdes om och blev större och än mer betydande i tävlingsammanhang samt att ett årligt Smålandsderby tillkom med fasta naturhinder såsom bank, pulvermangrav, torrgrav, stenmur och två vattengravar byggdes upp på initiativ av Björn Carlsson och Gunnar Sandén. Första Derby tävlingen hölls 1994 och sista Derbyt gjorde cirka 15 år senare. 2005 hölls Hopp-SM för juniorer & Young Riders på storhäst vilket blev mycket lyckat.

För att minska kostnader och täcka antalet uppstallade under dessa stora meeting, som hade dryga 800 starter och cirka 160 uppställningar, uppfördes två gäststallar och man utökade parkeringen, vilken har utökats mer och mer under åren.

Ytterligare ett ridhus uppfördes med måtten 20x40 meter under 1997/1998. Sandpaddocken mellan ridhusen har utökats både till storlek, form, underlag och med ett trästaket.

Dressyren började komma in mer i den hoppdominerade föreningen. Många ekipage började rida i lag för att pusha varandra och träna ihop. Detta blev så lyckat att ponnyryttarna bla blev Smålandsbästa 2012 och priset på 10.000 kr användes till en Cliniq med Elisabeth Lundholm för de tävlande ekipagen.

Föreningen började föra dialog med Värnamo kommun 2014 om en ny utebana som kunde nyttjas mer och som inte vara så väderberoende som gräsbanan för tävlings- och ridverksamheten.

2016 sa kommunen ja till föreningen och arbetet kunde påbörjas med "Sjöbanan" och med ett "High Tide System" och med den speciella Baskarps sanden som underlag.

Oändligt många lass fyll lades på den blöta marken längs med sjön och uppbyggnaden av anslutningar, kringområden och själva banan var påbörjad. Dess unika High Tide Systemet med att

reglera vattnet in och ut från Sörsjön med pumpar till en bassäng under ridbanan som i sin tur reglerar fuktigheten i banan ger det bästa tänkbara underlaget i blöta som torra väderlekar och årstider. Efter vintern töms systemet på överflödigt vatten då tjälen släppt. 90 lastbilsflak är tömda med sand från Baskarp och just den här sanden har inte runda korn utan är kristaller som låser sig i varandra så att underlaget inte ska rulla utan bli fast och bra. Kommunen bekostade själva banan och dess arbete såsom fyll, schaktning och det unika bevattningssystemet samt sanden från Baskarp till en total kostnad om 4,6 miljoner kronor.

Föreningen har uppfört bottensarg, staket och domartorn. Utifrån de budgeterade 600.000 kr för detta så har föreningen fått olika bidrag, sponsring och gjort mycket eget arbete.

Detta gjorde att kostnaden för föreningen och dess "Sjöbana" landade på 141.737 kr .

Banan stod klar 2 juni 2017.

Invigningen skedde med pompa o ståt med startskottet av tävlingen "High Tide Meeting" i aug 2017.

Ännu ett lyft för föreningen och dess inkomst källa där kommunen, sponsorer och ideella timmar från medlemmar och anhöriga gjorde denna fantastiska bana möjlig.

Sedan 2010 drivs åter föreningen ideellt av medlemmarna och med anställd personal för ridverksamheten.